

A large wooden sailing ship with white sails is shown on a blue sea under a cloudy sky. The ship has a dark hull with a light green stripe. Several people are visible on the deck. The text 'SKIBSBEVARINGSFONDEN' is overlaid in white at the top right.

SKIBSBEVARINGSFONDEN

ÅRSBERETNING

2022-2023

SKIBSBEVARINGSFONDEN

*Forside: Jagten JENSINE til Gaffelrigseminar i Middelfart, 2022. Foto: JW for SBF
Bagside: Fyn Rundt i Middelfart, 2018. Foto: JW for SBF*

Øvrig foto: Skibsbevaringsfondens arkiv, hvor ikke andet er opgivet

© SKIBSBEVARINGSFONDEN 2023

INDLEDNING

Som fundatsen byder har Skibsbevaringsfonden igen i 2022-23 støttet den danske sejlede kulturarv med rådgivning og lån. Dette år bød på lidt færre ansøgninger, men til gengæld et af de højeste ansøgningsbeløb i fondens historie. 21 fartøjer fik tildelt lån til restaurering til en samlet værdi af 4.950.000 kr. Skibsbevaringsfonden er i denne sammenhæng en enestående institution i Danmark. Ingen andre fonde, museer eller lignende virker udelukkende for at bevare den sejlede kulturarv. Som sådan er det ikke alene fondens opgave at tage vare på den del af vores fælles kulturarv, der fortsat er sejlede, men i lige så høj grad at bidrage til, at håndværk, havneforhold og kundskaber til at kunne sejle og vedligeholde de historiske skibe består.

Som før omtalt er der ofte store udfordringer forbundet dermed, idet de forhåndenværende midler på ingen måde står mål med behovet. Gennem de seneste ti år har fonden været begunstiget af tidsbegrænsede finanslovstilskud som supplement til det årlige driftstilskud fra Kulturministeriets udlovningsmidler til kulturelle formål. Disse tillægsbevillinger har været afgørende for fondens virke og vil i høj grad også være det i fremtiden. Med disse bevillinger vil fonden fortsat være i stand til at varetage og opretholde en forsvarlig indsats for den sejlede kulturarv.

I Danmark er bevaringen af de historiske skibe i vidt omfang en sag, der løftes af privatpersoner, foreninger, firmaer, museer, fonde og ikke mindst af skibsejernes interesseorganisationer. Fondens rådgivning og lån fungerer som en væsentlig og nødvendig håndsrækning til alle de dedikerede mennesker, der i dagligdagen ofrer tid, penge og kræfter på at bevare og vedligeholde både fartøjer og de kundskaber og traditioner, der knytter sig til dem. Der bør derfor ikke herske tvivl om, at den fælles indsats, der ydes disse interessenter imellem, er af afgørende vigtighed for de bevaringsværdige skibes fortsatte eksistens.

Dette samarbejde har fungeret i årtier og har med tiden sikret Danmark en bemærkelsesværdig position som en søfartsnation, der med relativt begrænset statslig støtte har formået at bevare et repræsentativt udsnit af historiske fartøjer. Med et fortsat stærkt fokus på dette samarbejde, er der håb for, at såvel fartøjer som de relaterede håndværk og de tilhørende kundskaber, der stadig findes i de maritime erhverv og i de frivillige fartøjsmiljøer, kan bestå - også i fremtiden.

Det er derfor fondens håb, at man fra regering og folketing fortsat vil sikre det langsigtede økonomisk fundament for fondens indsats, så Skibsbevaringsfonden også i fremtiden kan være med til at sikre de konkrete vidnesbyrd om Danmark som en stolt søfartsnation.

Gl. Børsting den 2. maj 2023

Sven Irgens-Møller, Bestyrelsesformand

SKIBSBEVARINGSFONDENS VIRKE

Skibsbevaringsfonden har til opgave at bidrage til bevaringen og restaureringen af karakteristiske danske fartøjer. Fonden skal søge, herunder undtagelsesvis også ved køb, at bevare ejendomsretten til sådanne skibe i Danmark. I tillæg skal fonden øge såvel skibsejernes som den øvrige befolknings forståelse for de kulturhistoriske værdier, som skibe og maritime miljøer repræsenterer.

Fonden løser disse opgaver gennem tildeling af bevaringsstatus og tildeling af rente- og afdragsfrie lån samt rådgivning af skibsejere om restaurering. I tillæg arbejder fonden for at styrke formidlingen af viden om den sejlene kulturarv med det formål at gøre den sejlene kulturarv tilgængelig og udbrede kendskabet til de kulturhistoriske og oplevelsesmæssige værdier, skibsflåden gemmer på.

ÅRETS RESULTATER

BEVARINGSSTATUS

Skibsbevaringsfonden vurderer historiske fartøjers bevaringsværdighed på baggrund af København-charteret om skibsbevaring i Danmark. Ifølge kriterier opstillet i charteret, placeres fartøjer i en af fire grupper (A, B, C og D), hvoraf skibene i A-kategorien er restaureret med færrest mulige kompromiser i forhold til skibets oprindelige udseende og derved besidder den højeste grad af autenticitet. I tillæg til de fire bevaringskategorier kan fonden udstede intentionserklæringer. Intentionserklæringer er midlertidige erklæringer tiltænkt skibe, som endnu ikke er sat i stand, men er på vej til at blive det. Erklæringen er tidsbegrænset og gives i forventning om, at skibet istandsættes inden for en given tidsfrist. Kan denne ikke overholdes, kan udløbsfristen forlænges. Må projektet opgives, fornys erklæringen ikke.

I 2022-2023 er fem nye skibe udpeget som bevaringsværdige. Ved udgangen af marts 2023 fandtes således i alt 281 bevaringsværdige skibe, fordelt på de fire bevaringskategorier.

Følgende skibe har i 2022-2023 fået tildelt bevaringsstatus:

- **ALBATROSSEN, marinehjemmeværnsfartøj**
- **ESTHER JENSEN, galease**
- **SOLVEIG, drivkvase**
- **SAGA, bæltbåd**
- **MRB 35, motorredningsbåd**

ALVILDE blev i 2022 udnævnt til Historisk Monument

HISTORISK MONUMENT

Fartøjer, som udmærker sig ved på forbilledlig vis at fremtræde i særlig god restaureret stand og med færrest mulige kompromiser i forhold til skibets oprindelige udseende, kan tildeles status af Historisk Monument. Disse fremstår som entydige kilder til kundskab om de danske søfarts- og skibsbygningstraditioner. I 2022-23 blev et enkelt skib udnævnt til Historiske Monument.

- ALVILDE, fiskefartøj, bygget i Frederikshavn, 1897

TILDELINGER

Skibsbevaringsfonden modtog i årets ordinære ansøgningsrunde 29 ansøgninger til en samlet sum af 16 mio. kr. Antallet af ansøgere var lavere end året før. Hvad denne nedgang skyldes, er vanskeligt at sige noget entydigt om. Sikkert er det dog, at behovet for midler ikke er blevet mindre, da det samlede ansøgte beløb var større end året før. I alt fik 21 skibe tildelt lån til et samlet beløb på knap kr. 5 mio.

Selv ved de bedst tilrettelagte restaureringsprojekter er det ikke ualmindeligt, at man undervejs støder på uventede ubehagelige overraskelser. Det skyldes i mange tilfælde, at det først er muligt at inspicere alle konstruktionselementer, når skibet "åbnes op". Fremdrift i et projekt er væsentligt for at holde omkostningerne nede, og fonden vælger derfor i visse tilfælde at yde en tillægsbevilling til udbedring af de uventede skader. I alt to skibe fik tillægsbevillinger for i alt knap kr. 300.000. Det gav en samlet lånebevilling i 2022-2023 på kr. 5.240.000.

Blandt årets bevaringsprojekter, vil vi (til eksemplificering!) gerne sætte fokus følgende fartøjer:

NORDLYSET

Skibsbevaringsfondens seneste engagement i dette karakteristiske lille klinkbyggede fjordfartøj begyndte i 2019, hvor en spirende bevægelse i Holbæk førte til stiftelsen af Foreningen kutteren NORDLYSET, hvis formål det var- og stadig er- at bevare og formidle kutterens historie. Forud for denne begivenhed ligger der dog næsten to årtiers anstrengelser for at nå i mål med netop dette.

Fartøjet, der er bygget i 1955 på J. Willum Andersens Baadebyggeri i Frederiksværk, blev bygget som garn- og rusebåd og forblev i fiskeriet frem til år 2000. Allerede inden da, i 1998, tildelte fonden det første lån til skibets istandsættelse. En række af ejerskaber har efterfølgende da forsøgt at få det lille fritidsfartøj sat stand igen og bragt tilbage på søen. Ingen af disse klarede skærene og de mange udfordringer, der til tider kan spænde ben for et sådant projekt.

Heller ikke den nuværende forening undgik startvanskeligheder og talrige udfordringer undervejs. Alt er imidlertid overkommet og foreningen kan nu se tilbage på en forrygende opstart, et efterfølgende vakuum med utilstrækkelig økonomisk opbakning og stilstand i fremdriften, til en strålende opblomstring, som gør, at foreningens mål nu er så meget i sigte, at de første sejladses atter kan planlægges.

Bag denne indsats ligger der megen tålmodighed og en utrolig vedholdende indsats af foreningens medlemmer. En indsats, som i sidste ende har sikret de nødvendige fondstilskud, der muliggjorde dette. Projektet er et levende eksempel på den synergieffekt, der ligger i Skibsbevaringsfondens indledende projektvejledning og efterfølgende økonomiske engagement, som ofte følges op af private fondes indtræden og opfølgning.

Årets tildelinger 2022-2023

Ordinære bevillinger

Skibets navn	Type/oprindelige virke	Tilsagn
ÁLVUR	Fiskefartøj	100.000
BENTE IRENE	Fiskefartøj	200.000
DITTE	Bundgarnsjolle	60.000
ELISE	Paketbåd	125.000
EMANUEL	Fragtgalease	50.000
FLADBÅDEN	Bjærgepram	400.000
FREIA	Skonnert	50.000
FREM af Kolding	Galease	150.000
FULVIA	Galease	200.000
KRYDSJAGT VII	Krydstoldjagt	200.000
LIVØ II	Passagerfærge	200.000
LODSEN II	Lodsbåd	140.000
MIRA III	Passagerfartøj	400.000
NORDLYSET	Fiskefartøj	200.000
NÆSSUND	Færge	100.000
OTTO	Kvase	1.325.000
RIGMOR	Fiskefartøj	400.000
SKIBLADNER II	Galease	250.000
SVALEN	Fiskefartøj	100.000
TOORNAQ	Inspektionsskib	100.000
VANJA	Fragtfartøj	200.000
I ALT		4.950.000

Tillægsbevillinger

FORTUNA	Fiskefartøj	50.000
HANSA	Fiskefartøj	40.000
GL. TURISTEN	Passagerfartøj	200.000
KIVIOQ	Ekspeditionsskib	100.000
SKØDSHOVED	Paketbåd	120.000
I ALT		510.000

Samlede bevilling 2022-23

5.460.000

Efter gennemførelsen af selve restaureringsforløbet venter opfyldelsen af en anden af foreningens formålsparagraffer: at opbygge en større medlemsskare, der sammen og på tværs af aldersforskelle, vil vedligeholde og bruge skibet aktivt, for derigennem at formidle livet ved kysten og i fjorden. Med foreningens egne ord: *”det er målet at formidle kutterens historie og fjordfiskeriets betydning for områdets udvikling, at fastholde håndværksmæssige traditioner, fiskeri, sømandskab m.v. Således vil det være et mål i sig selv at skabe et meningsfyldt og indholdsrigt interessefællesskab for både helt unge med maritime og håndværksmæssige interesser og pensionerede 65+`ere, hvis erfaringer kan virke som inspirationsplatform for de unge”.*

Det skal blive en sand fornøjelse igen at høre den karakteristiske lyd af fartøjets 22 hk Hundested-motor på vej ud gennem havnehullet i Holbæk og videre ud på fjorden til nye oplevelser

SKIBNINGSBÅDEN i Tornby

I det nordlige Jylland, lige syd Hirtshals holder Bjærgelauget i Tornby til. Lauget bestræber sig på at opretholde en mangeårig tradition i lokalområdet, som byder at sejle og vedligeholde den lokale bjærgningsbåd. Det præcise byggetidspunkt fortøner sig i historiens tåger, men det vides med sikkerhed, at båden er bygget lokalt, og at dens virke går tilbage til 1880, og formentlig også længere end det.

Modsat de fleste andre bevaringsværdige fartøjer bærer dette fartøj et relativt ydmygt navn, idet fartøjet i det daglige blot går under benævnelsen ”FLADBÅDEN” i Tornby. Navnet referer formentlig til dets ringe dybgang, og dens deraf følgende velegnethed til sejlads på fladt vand. Og det er netop også, hvad den er beregnet til. Som type går fartøjet under betegnelsen skibningsbåd. Et fartøj, der anvendtes i skudehandlens tid, hvor varer fra skibe, som lå opankret ud for kysten, blev losset og bragt i land, eller vice versa, men også som bjærgningsfartøj for nødstedte under strandinger og bjærgning af strandingsgoods.

I tilfælde, hvor skuderne grundstødte, og måtte have hjælp til at komme fri af kysten, tog bjærgningsfolkene skibets ankergrej ombord og roede det så langt bort fra kysten som muligt. Herefter returnerede de til skuden, som lossede løst gods over i fladbåden for på den vis at lette fartøjet og mindske dets dybgang. Dette gav mulighed for at forhale fartøjet ud på dybere vand og derved undgå stranding. Var skaden sket, og skibet ikke stod til at redde, gjaldt det bjærgning af søfolk, passagerer og grej.

Båden er bygget af områdets skomager, og antages at gå tilbage til 1870'erne. Fartøjet fremstår meget oprindeligt i sit udseende, med kun få ændringer i foretaget i forhold til byggetidspunktet. Som type var fladbåden førhen meget almindelig, men er i dag en sjælden sag, og derfor et vigtigt vidnesbyrd om tidligere tiders bjærgningsvirke langs Vestkysten. Fartøjet har tidligere har været genstand for Nationalmuseets undersøgelser, hvor Ole Crumlin-Pedersen udfærdigede en beskrivende rapport over det. Så vidt vides, findes der kun tre tilbageværende skibningsbåde i landet, hvoraf de to stammer fra vestkysten.

Fartøjet er bevaret i oprindelig stand og har hjemme i sit oprindelige miljø. Det er fortsat i brug og fremvises jævnligt for publikum. Det sker eksempelvis, når laugene ugentlig træner i bjærgningssejls, ligesom der udkæmpes dystløb med to andre laug i nærheden. Fartøjet køres ved disse begivenheder til stranden ved hjælp af et spand heste, jævnfør de lokale traditioner. Se dette link: https://www.youtube.com/watch?v=MwRMGkA6c1E&ab_channel=StoklundMedieproduktion

P.t. er laugene i gang med at søge støtte til et nyt hus på vinterpladsen, hvor fartøjet alle år har været opbevaret. Dermed kan et forestående samarbejde mellem det private og det offentlige fondsvirke ende med at sikre dette helt enestående lokale tiltag for bevaringen af vigtig maritim kulturarv for eftertiden.

SKIBNINGSBÅDEN i Tornby under restaurering på Han Herred Havbådes bådebyggeri i Slettestrand. Foto: Kirsten Monrad Hansen, Han Herred Havbåde

RÅDGIVNING

Skibsbevaringsfondens bidrag til bevaring og restaurering af karakteristiske danske fartøjer sker fortrinsvis gennem udstedelse af bevaringserklæringer, tildeling af lånemidler og byggeteknisk rådgivning. I nogle tilfælde kan det dog i højere grad være rådgivning om projektudvikling, muligheder for samarbejde og videreformidling af fartøjerne, der kræves for at sikre et fartøjs fremtid. I det foregående år har Skibsbevaringsfonden bevæget sig ind på et nyt område i den henseende, nemlig Kulturværtdiudvalget.

Kulturværtdiudvalget

I foråret 2022 blev Skibsbevaringsfonden udpeget af Kulturværtdiudvalget som sagkyndig for vurdering af skibe/fartøjer. Kulturværtdiudvalget er nedsat for at sikre kulturværtdiers forbliven i Danmark. Udvalget holder løbende øje med salg af kulturværtdigenstande og kan nedlægge forbud mod udførsel af landet, hvis udvalget skønner, at en given genstand har stor eller unik kunst- eller kulturhistorisk betydning for Danmark. Til at understøtte udvalgets arbejde er en række sagkyndige tilknyttet for at kunne bidrage med en given genstands kulturhistoriske betydning og evt. indstille til forbehold for midlertidig eller permanent udførsel af landet.

Skibsbevaringsfondens indtræden i denne rolle hænger nøje sammen med fondens formål, som ifølge fundatsen er at søge at bevare ejendomsretten til kulturhistorisk værdifulde, danske fartøjer i Danmark.

Skibsbevaringsfonden har i beretningsåret behandlet to sager, hvori der blev søgt om udførselstilladelse af to fartøjer. I begge tilfælde har fonden, efter en særdeles grundig gennemgang af fartøjets historie og proveniens, valgt at indstille til, at der nedlagdes forbud mod permanent udførsel af landet.

Skibe i oplag

Skibsbevaringsfonden har ifølge fundatsen mulighed for undtagelsesvist at overtage eller købe skibe, som er i akut fare for at gå tabt, og hvor fonden vurderer, at skibene er så sjældne og historisk værdifulde, at de kan karakteriseres som umistelige. Fonden er derfor pt. ejer af to oplagte fartøjer: KATHRINE PETERSEN og KIVIOQ. Formålet med fondens overtagelser af fartøjer er at sikre dem fra at forgå, og derefter at bringe fartøjerne videre i andre ejerskaber, der kan løfte opgaven med at restaurere og bevare fartøjerne.

Det største af de to fartøjer, KATHRINE PETERSEN, blev overtaget af fonden efter et kuldsejlet restaureringsprojekt, hvor der ikke fandtes anden mulighed end at overtage ejerskabet. Skibet er bygget på Ring-Andersens Skibsværft i Svendborg til åleeksportfirmaet Th. Petersen i Kolding. Der har igennem årene været iværksat forskellige tiltag for at videreformidle skibet til en ny ejerkreds. Tiltagene har dog været uden succes. Arbejdet fortsætter i det kommende år.

KIVIOQ blev bygget i 1933 som ekspeditionsskib til polarforsker Knud Rasmussen. I efteråret 2022 stod det efter en længerevarende proces klart, at fartøjet stod over for uoverstigelige udfordringer i forhold til fartøjets stand og muligheder for restaurering. Skibsbevaringsfonden valgte, på baggrund af fartøjets helt ekstraordinære historie, at overtage ejerskabet og sikre dets umiddelbare overlevelse. I det kommende år vil fonden iværksætte arbejdet med udformningen af en restaurerings- og finansieringsplan og lægge til rette for videreformidlingen af skibet til en ny ejerkreds.

Ekspeditionsskibet KIVIOQ vil i de kommende år være et af Skibsbevaringsfondens mere omfattende projekter.

FORMIDLING

Kulturhavne

Skibsbevaringsfonden introducerede i forrige driftsår arbejdet med rammerne om den sejlede kulturarv i form af projektet Kulturhavne. Baggrunden var, at skibsejere over hele landet oplever et stigende pres i forhold til faciliteter og økonomi fra havnenes ejere. I projektet Kulturhavne ønsker fonden at danne partnerskaber med havne, der har havnemiljøer, som er værd at bevare, og hvor der findes bevaringsværdige fartøjer. Målet med partnerskaberne er at indgå i dialog med havnejerne og skabe fokus på de mange positive effekter levende havnemiljøer med skibe langs kajen giver. Kulturhavnspartnerskaberne skal medvirke til at synliggøre disse positive effekter og på den baggrund gå i dialog med ejerne om, hvordan de bedst kan beskytte, benytte og udvikle rammerne om den sejlede kulturarv til glæde for byens borgere. Arbejdet med kulturhavnspartnerskabet fortsætter i de kommende driftsår.

Gaffelrigseminar i Middelfart

I efteråret 2022 kunne foreningen Lillebælt Værftet, Hardanger Fartøversenter og Skibsbevaringsfonden byde velkommen til årets Nordiske Gaffelrigseminar. Gaffelrigseminaret er et årligt tilbagevendende arrangement, hvor sejlere fra hele Norden mødes for at udveksle viden og træne i håndteringen af gaffelriggede fartøjer. Seminaret bringer sejlere fra hele Norden sammen og lægger grunden for et fagligt netværk på tværs af landegrænser.

Arrangementet fandt første sted i 2012 på Hardanger Fartøversenter i Norge, og har siden da været afholdt i hhv. Norge og Sverige hvert år siden. I år var første gang, at arrangementet blev afholdt i Danmark, og Skibsbevaringsfonden, som har erfaring med seminaret fra tidligere, deltog som medarrangør. Ti fartøjer og op imod 100 tilmeldte gæster fra hele Skandinavien tilbragte fire dage i Middelfart – og på Lillebælt – med en blanding af sejlads, faglige foredrag og debatter om sejltekniske og håndværksfaglige emner.

For Skibsbevaringsfonden er Gaffelrigseminaret en given mulighed for at bidrage til styrkelsen og videreførelsen af de praktiske kundskaber om sejlads med gaffelrig. At sejle med gaffelrig – som er den rigningstype, der ses på bl.a. skonnerter, galeaser og jagter – er et håndværk, der forsvinder, hvis det ikke bliver brugt. For at bevare den sejlede kulturarv er det ikke tilstrækkeligt at bevare fartøjerne, det er også bydende nødvendigt at bevare de kundskaber, det kræves for at sejle og vedligeholde fartøjerne. Skibsbevaringsfonden så det derfor som oplagt at gå ind i et samarbejde om netop styrkelse og udbredelse af sejladsfærdigheder inden for sejlads med gaffelrig.

Klinkbygning som immateriel kulturarv

I december 2021 blev de nordiske klinkbygningstraditioner optaget på UNESCO's liste over immateriel kulturarv. Det betyder, at nordens klinkbyggede træbåde og de traditioner, der knytter sig til dem, anerkendes som levende kulturarv, der skal bevares og sikres for kommende generationer.

For Skibsbevaringsfonden har udpegningen lagt sig i tråd med det fokus, som fondens sædvanligvis har på netop denne type skibe. Fonden har dog også et ønske om at bidrage til synliggørelsen af optagelsen på verdensarvslisten og synligheden af klinkbygningstraditioner generelt. Således har der i beretningsåret været et øget fokus på projekter, der omhandler klinkbyggede fartøjer, og der har været afholdt et arrangement omhandlende optagelsen. Arbejdet fortsætter i det kommende år.

Lillebælt Værftet og Lillebælt Gl. Havn udgør tilsammen et helt unikt kulturmiljø og udgangspunkt for en kulturhavn. Foto: Bo Hansen

POLITISK INDSATS

At fastholde finansieringer til arbejdet med den sejlede kulturarv har efterhånden udviklet sig til en central opgave for Skibsbevaringsfonden. I 2022-23 fortsatte fonden derfor arbejdet med at sikre en øget og fast bevilling til fondens arbejde. Den to-årige bevilling fra finansloven i 2022 på 1.4 mio. kr. samt ekstra-bevillingen på 1.1 mio. kr. fra udlodningsmidlerne stod til at udløbe. Skibsbevaringsfonden havde således i starten af beretningsåret udsigt til i 2023 at lande udelukkende på grundbeløbet på ca. 3.5 mio. kr., som fonden årligt modtager fra udlodningsmidlerne. Fondens fortsatte derfor i tæt samarbejde med andre centrale aktører inden for den sejlede kulturarv, sine bestræbelser på at finde en langsigtet og gerne permanent løsning.

I juni 2022 tilfaldt der så en uventet – men kærkommen – forhøjelse af udlodningsmidlerne fra 3,5 mio. til 5 mio. kr. Denne forhøjelse bragte tilsammen bevillingerne op på niveau med det foregående år, så fonden også i 2022-23 havde tilstrækkelig mulighed for at støtte den sejlede kulturarv.

I de sidste dage af driftsåret indløb så forslaget til finansloven for 2023. Her er lagt op til en fortsættelse af bevilling på finansloven fra 2022 med en mindre justering, således at fonden modtager 1,5 årligt i perioden 2023-26. Skulle forhøjelsen af udlodningsmidlerne fortsættes i det kommende driftsår, og fastholdes forslaget om bevillingen i den blivende finanslov for 2023, kan Skibsbevaringsfonden gå det kommende driftsår i møde på et rimeligt økonomisk grundlag. Arbejdet med at skabe en permanent løsning fortsætter dog i det kommende driftsår.

Kystbåde på stranden ved Slettestrand.

SAMARBEJDE MED A/S D/S ORIENT'S FOND

I slutningen af driftsåret blev der indgået aftale med A/S D/S Orient's Fond om en rammebevilling, løbende over tre år, fra 2023-2025, til Skibsbevaringsfondens arbejde.

Samarbejdet er kommet i stand med baggrund i, at skibsprojekter under restaurering ofte søger støtte i begge fonde. Hvor Skibsbevaringsfonden er specialiseret inden for restaureringen af ældre brugsfartøjer, så har A/S D/S Orient's Fond gennem mange år støttet den maritime sektor på mange forskellige fronter, herunder også restaureringen af bevaringsværdige fartøjer, og har i den forbindelse set en fordel i at kunne trække på Skibsbevaringsfondens ekspertise og indgående kendskab til flåden af bevaringsværdige skibe.

Rammebevillingen giver Skibsbevaringsfonden en række nye muligheder. Dels vil det være muligt at styrke restaureringsindsatsen i kulturhistorisk vigtige, men særligt omkostningstunge projekter, som ellers risikerer at trække i langdrag. Dels vil det gøre fonden i stand til at arbejde mere målrettet med rammerne for bevaringen af de historiske skibe, og styrke den handlingsbårne overlevering af kundskaber, der kræves for at vedligeholde, sejle og håndtere de gamle skibe. Det kan f.eks. være at støtte tiltag inden for læring om sejlads, håndværk, vedligehold og materialebrug inden for rammerne af den sejlede kulturarv.

Støtten fra A/S D/S Orient's Fond vil indgå i Skibsbevaringsfondens portefølje sammen med fondens tildelte midler fra Kulturministeriet i det kommende driftsår.

ØKONOMI

Skibsbevaringsfonden modtager midler til rådgivning og udlån fra udlodningsmidler til kulturelle formål, som administreres af Kulturministeriet. Dette tilskud forhøjedes i 2022 fra 3.5 mio. kr. til 5 mio. kr. Dertil kom en ekstrabevilling på udlodningsmidlerne på kr. 1.1 mio. kr. I tillæg har fonden i regnskabsåret modtaget et ekstraordinært tilskud fra finansloven på 1.4 mio. kr. i 2022, som udløb med udgangen af 2022. Forhøjelsen samt de ekstraordinære tilskud gav Skibsbevaringsfonden mulighed for et højere udlånsniveau end det ofte har været tilfældet.

Regnskab 2022-23

Indtægter

Tilskud fra Kulturministeriet	6.100.000
Finansloven	1.075.347
Andre indtægter	0
Frie reserver	874.606
Lånetilsagn trukket tilbage*	531.619
Indtægter i alt	8.581.572

Udgifter

Restaurerings- og rådgivningsomkostninger	1.929.098
Aktiviteter	152.195
Administrationsomkostninger	491.557
Finansielle omkostninger	32.923
Lånetilsagn	5.462.518
Udgifter i alt	8.068.291

Overført reserver (til uddeling 2022/23)	513.281
--	---------

* Lånetilsagn kan blive trukket tilbage af flere årsager. Det kan f.eks. skyldes manglende medfinansiering fra skibsejers side, hvis dette har været påkrævet, at et projekt ikke har overholdt betingelserne for tildeling af lånet eller at skibsejer ikke ønsker at benytte lånetilsagnet.

BESTYRELSE OG SEKRETARIAT

Skibsbevaringsfondens bestyrelse havde i beretningsåret følgende sammensætning:

Navn	Udpeget af
Sven Irgens-Møller (forperson)	Skibsbevaringsfonden
Egon Hansen (næstformand)	Træskibs Sammenslutningen
Morten Kvist Jensen	Nationalmuseet
Thomas Højrup	Skibsbevaringsfonden
Mikkel Kühl	Søfartspuljen
Preben Glud	Træskibs Sammenslutningen
Ole Vistrup	M/S Museet for Søfart
Jens Thidemann	Fiskeripuljen
Mathilde Højrup	M/S Museet for Søfart

PERSONPROFILER

Sven Irgens-Møller (forperson)

Projektleder på "LivSalling"

Erfaringen inden for rederidrift, værft og bådebyggeri, sejlads og formidling af maritime håndværk og kulturhistorie, særligt i forbindelse med unge.

Udpeget af Skibsbevaringsfonden
Anses som uafhængig af særinteresser

Egon Hansen (næstformand)

Konsulent, pensioneret

Erfaringen inden for administration, ledelse og organisation. Tilknyttet træskibsmiljøet siden 1993 med bestyrelsesposter m.v. i forskellige foreninger og fonde, bl.a. Træskibs Sammenslutningen 2000- 2016. Bestyrelsesmedlem i KYSTLIV Holbæk, Bestyrelsesmedlem og kasserer for Jagten EMANUEL (Nakskov), Bestyrelsesmedlem i Fonden Galeasen HJALM (Holbæk), medlemskaber i en række skibslaug.

Udpeget af Træskibs Sammenslutningen
Anses som ikke-uafhængig af særinteresser

Morten Kvist Jensen

Arkitekt på Frilandsmuseet. Antikvarisk ansvarlig for Nationalmuseets fartøjs-samling

Uddannet fra Kunstakademiets Arkitektskole 1999 med speciale i restaurering. Ansvarlig for Nationalmuseets fartøjssamling – BONAVISTA, ANNA MØLLER, RUTH, PRAM 19, FULTON og fyrskib nr. XVII GEDSER REV samt medlem af FULTON-fondens bestyrelse.

Udpeget af Nationalmuseet
Anses som ikke-uafhængigt medlem

Thomas Højrup

Professor i etnologi, Center for bæredygtige livsformer ved Aalborg Universitet

Forskningsområde og publicering omfatter bl.a. maritim etnologi, kystkultur, fiskeriets erhvervskultur og livsformer, statens betydning for den maritime kultur, bådebygning og fartøjstyper. Desuden formand for Thorupstrand Kystfiskerlaug (andelssammenslutning af erhvervsfiskere) og for Han Herred Havbåde (kystkulturcenter med bådebyggeri, videnscenter samt bevaring og brug af historiske havbåde), Bestyrelsesformand for Foreningen Kystliv Holbæk, Bestyrelsesmedlem i rederiet Hav i Balance.

Udpeget af Skibsbevaringsfonden
Anses for ikke-uafhængigt medlem

Mikkel Kühl

Museumsinspektør ved Marstal Søfartsmuseum

Cand.mag. fra Syddansk Universitet 2002 med speciale i søfartshistorie. Forskningsområder og publicering omfatter kystkultur, søfart og relaterede emner. Foredrag, udstillinger og forskellige publikationer inden for det maritime område.

Udpeget af Søfartspuljen
Anses for ikke-uafhængigt medlem

Preben Glud

Pensioneret projektleder i vvs –bygningsbranchen

Uddannet styrmand fra Navigationsskolen Fanø 1992. Bestyrelsesmedlem i Træskibs Sammenslutningen siden 2014, Oldermænd Ribe Træskibslaug siden 2013. Lang erfaring med restaurering og sejlads med bevaringsværdige danske træskebe.

Udpeget af Træskibs Sammenslutningen
Anses for ikke-uafhængigt medlem

Ole Vistrup

Daglig leder, sekretariatschef i Sammenslutningen af Mindre Erhvervsfartøjer, indehaver af Sejlskibskompagniet

Tidligere salgsdirektør i Danish Schooner Charter 1994 – 2008, Medlem af repræsentantskabet for Museet for Søfart 2010 – nu, Redaktør af EMH Newsletter 1998 – nu, Medlem af EMH Safety Council 1998 – nu, Medlem af styregruppen i European Maritime Heritage (EMH) 1996 – nu, Bestyrelsesmedlem på Handels- og Søfartsmuseet 2000 – 2010, Formand for Sammenslutningen af Mindre Erhvervsfartøjer 1991 – 2009, Bestyrelsesmedlem i Baltic Sea Tourism Commission 1998 – 2003. Formand for Træskibs Sammenslutningen.

Udpeget af M/S Museet for Søfart
Anses for ikke-uafhængigt medlem

Jens Thidemann

Museumsinspektør og Marinarkæolog ved Nordjyllands Kystmuseum

Uddannet Cand. Mag. i Historie ved Aalborg Universitet, 2004.

Forskningsområder og publiceringen inden for søfart, kystkultur og maritim historie. Træskibssejler. Formand for bestyrelsen i Maritim Historisk forening. Frederikshavn Værft og Bedding.

Udpeget af Fiskeripuljen/Center for Fiskeri og Kystkultur
Anses for ikke-uafhængigt medlem

Mathilde Højrup

Faglig konsulent, ph.d. Tænk tanken Hav

Uddannet: Cand.scient.anth., Aarhus Universitet 2015, Ph.d. Miljømærkning, Centre for Blue Governance, Aalborg Universitet 2022. Fagområder inden for miljøantropologi, kystkultur, erhvervsfiskeri, havvind og sameksistens mellem havrelaterede erhverv og havmiljø.

Udpeget af M/S Museet for Søfart
Anses for ikke-uafhængigt medlem

SEKRETARIAT

Sekretariatet har gennem året haft to fuldtidsansatte, sekretariatsleder John Walsted og projektrådgiver Nanna Folke Olsen.

Fonden har i driftsåret videreført deltidsansættelsen af datakonsulent Jakob Smith, der har varetaget en række aktuelle web- og dataopgaver.

Fondens bogholderi har gennem beretningsåret været varetaget af revisionsaktieselskabet RID Revision i Hedensted.

Fondens revision er udført af Ostenfeld Revision ApS, Næstved, v/statsaut. revisor Stig Ostenfeld.

SKIBSBEVARINGSFONDEN

SKIBSBEVARINGSFONDEN

| Sundvej 9, 8700 Horsens | Tlf. 2081 1646 / 2080 9518 |

| @skibsbevaringsfonden.dk | www.skibsbevaringsfonden.dk |